

Varför två procent?

ERIK RUIST

REPLIK Mats Lundahl diskuterar i *Ekonomisk Debatt* nummer 2 svenska nationalekonomers roll i samhällsdebatten (Lundahl 2015). Jag vill peka på ett problem där jag tycker att det behövs om inte debatt så åtminstone upplysning.

Jag har under huvuddelen av mitt vuxna liv levt i ett samhälle med en inflation på 5 à 10 procent om året och ibland ännu mer. Det har alltid ansetts vara ett av de viktigaste målen för den ekonomiska politiken att sänka inflationstakten. Därför har det känts frustrerande och svårförståeligt att, nu när inflationen äntligen kommit allt närmare noll, höra ropen skälla: Se till att inflationen blir högre igen!

På något svårförståeligt sätt tycks många centralbanker, däribland vår egen Riksbank, ha kommit fram till att 2 procent per år är lagom och försöker styra sina åtgärder för att åstadkomma detta. Vid varje ny publicering av månadens indextal hörs därför skaran av ekonomijournalister notera exempelvis att "Riksbanken lyckades inte den här månaden heller få upp inflationen tillräckligt".

När man någon gång som hastigast ska förklara varför det är bättre med en

viss inflation än ingen alls heter det bara att den som planerar ett inköp blir mer angelägen att köpa nu i stället för i framtiden om han tror att priset kommer att stiga. Och då ökar aktiviteten i samhället.

Det uppenbart att här finns flera problem, och det har förvånat mig att ingen professionell ekonom har ställt upp för att förklara varför just 2 procent är en stabiliserande inflationstakt. Finns det något empiriskt stöd för detta val? Är verkligen konsumentprisindex en relevant indikator på beslutfattarnas prisprognoser, vare sig det gäller bostäder, bilar eller datorer? Här har vi uppenbarligen ett mikro/makroproblem.

Förändringen i konsumentprisindex är ju ett vägt medeltal av prisförändringar på ett stort antal varor och tjänster. Eftersom dessa prisförändringar är av mycket varierande storlek beror slutresultatet i hög grad på viktsystemet. Detta ska avspegla konsumtionen i hela samhället. Är det relevant för beslutfattarna?

Jag har själv inte följt med vad som hänt på det här området under de senaste åren, vare sig i teori eller empiri, och betraktar mig därför som en typisk representant för en okunnig men nyfiken allmänhet. Kan vi inte få litet hjälp från dem som kan?

REFERENS

Lundahl, M (2015), "En förlorad tradition? Nationalekonomernas roll i samhällsdebatten förr och nu", *Ekonomisk Debatt*, årg 43, nr 2, s 6-16.

Erik Ruist är professor emeritus i ekonomisk statistik vid Handelshögskolan i Stockholm. erik.ruist@comhem.se